

DR. DE VOSLAAN SOEST

toetsing aan de Flora- en faunawet

colofoon

22 april 2010

- tekst	dr. A.J.M. Schenkeveld
- productie	bureau Schenkeveld
Vistraat 1, 4101 AC Culemborg
Telefoon: 0345- 534245, Fax: 0345-534028
Email: schenkeveldbureau@planet.nl
- opdrachtgever	buRO, bureau voor ruimtelijke ordening en advies te Amersfoort
- contactpersoon	Roel van Veen van buRO

Inleiding

Er bestaat het plan op een grasveld aan de Dr. De Voslaan te Soest een nieuwe woning te bouwen. De woningbouw past niet in het huidige bestemmingsplan. De gemeente Soest heeft daarom besloten hiervoor een nieuw bestemmingsplan op te stellen. Ten behoeve van deze procedure wordt door buRO, bureau voor ruimtelijke ordening en advies te Amersfoort een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. De nieuwe bouwkvavel ligt aan de Dr. De Voslaan tegenover de woningen op nr. 4, 6 en 8 en heeft een oppervlakte van 675 m².

Volgens de huidige wetgeving moet elke ruimtelijke ingreep getoetst worden aan de Flora- en faunawet. Deze toets is onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. Verder is het noodzakelijk dat voorafgaand aan het grondverzet en de bouwactiviteiten de beschermde soorten, die het plangebied als (deel)habitat gebruiken te inventariseren en bij gebleken schade en overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora en faunawet (F&f-wet) hiervoor ontheffing aan te vragen.

figuur 1: ligging plangebied (rood omkaderd)

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt sedert 2002 de bescherming van een groot aantal planten- en diersoorten. Voor handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving moet ontheffing worden aangevraagd. Bij het aanvragen van een ontheffing moet de initiatiefnemer kunnen aantonen dat het maatschappelijk belang van de ingreep opweegt tegen de verwachten schade. Er worden 3 categorieën van bescherming (en daarmee toetsingskader) onderscheiden: streng beschermd – beschermd - algemeen. Om ontheffing te krijgen in het geval van streng beschermde soorten zal de initiatiefnemer moeten aantonen dat er geen alternatief is en er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.

Ontheffingsaanvraag

Een aanvraag dient altijd vergezeld te gaan van een uitgebreide onderbouwing, een zogenaamd activiteitenplan. In het activiteitenplan zijn een exacte beschrijving van het plangebied, een topografische kaart, een beschrijving van de omvang en aard van het initiatief, een natuurinventarisatie, een inschatting van de verwachte schade en per fase de gevolgen van de voorgenomen activiteit opgenomen. Deze notitie is te beschouwen als een voorzet voor een dergelijk activiteitenplan en voldoet dus grotendeels aan bovengenoemde vereisten voldoen.

In deze notitie wordt onderzocht in hoeverre het grondverzet, de nieuwbouw en het nieuwe (woon)gebruik in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de F&f-wet en of er dientengevolge ontheffing (ex art. 75 van de F&f-wet) van de verbodsbepalingen moet worden aangevraagd.

- N.b. De ingreep wordt alleen getoetst aan wetgeving op het gebied van soortenbescherming. Gebiedsbescherming zoals o.a. vastgelegd in de nieuwe Natuurbeschermingswet (2005) is hier niet aan de orde, omdat het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied, het beschermd Natuurmonument Zuiderheide/Laarder Wasmeer meer dan 5 km ver weg ligt.

Methode

Op 20 april 2010 is het terrein bezocht om alle beschermde planten en dieren, die het plangebied en directe omgeving bewonen en gebruiken te inventariseren.

Daarnaast is in de literatuur gezocht naar gegevens over de verspreiding van bijzondere soorten in de (wijde) omgeving.

Natuurwaarde

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt op een dekzandvlakte ontstaan aan de voet van de stuwwal van Soest gedurende de laatste ijstijd, het Weichselien. Ter plekke van het plangebied is de dekzandlaag niet dik. Daaronder ligt het grovere materiaal van de puinwaaier, die in de een na laatste ijstijd, het Saalien, is afgezet aan de voet van de stuwwal.

Het maaiveld ligt op ca. 2,7 m NAP.

Het plangebied ligt in het slagenlandschap tussen de Burgemeester Grothestraat en de Noorderweg. De slagen zijn een Middeleeuwse ontginning. In de negentiende eeuw waren de betreffende kavels als weide in gebruik en begeleid door elzenhagen. Eind negentiende eeuw is in het westelijk deel van dit slagenlandschap, de Nieuwerhoek, een park aangelegd. Het plangebied grenst hier direct aan. Vanaf de zestiger jaren van de twintigste eeuw zijn er in dit groene gebied steeds meer woningen gebouwd. In het park vooral in de vorm van appartementsgebouwen en in het resterend slagenlandschap als rijtjeswoningen.

De gemiddelde stijghoogte ter plekke van het plangebied is ca. – 1,5 m NAP (1,2 m -mv).

Op dit moment bestaat het plangebied uit een grasveld/speeltuin, waar de toestellen zijn weggehaald. Het grasveld wordt aan de noord- en westzijde begrensd door een doorgeschoten elzenhaag. Aan de oostzijde ligt een weg met halfverharding ter ontsluiting van de achterzijde van de woningen aan de Dr. Rupertlaan en een aantal garageboxen. Aan de zuidzijde ligt een heesterborder met een doorgeschoten taxushaag. Deze staat tussen het grasveld en de garageboxen en loopt schuin weg.

Zicht vanaf de Dr. De Voslaan

en vanaf het pad naar de garageboxen

Flora

In het plangebied komen veel spontaan gevestigde wilde plantensoorten voor. Het betreft grasland- en zoomplanten van voedselrijke, gestoorde omstandigheden.

De vegetatie van het grasveld betreft de rompgemeenschap met Ruw beemdgras en Engels raaigras binnen de Weegbree-klasse(12RG1)¹. Naast genoemde soorten zijn ook Fioringras, Kleine veldkers, Pinksterbloem, Gewone hoornbloem, Zachte ooievaarsbek, Vogelmuur, Kruipende boterbloem, Witte klaver, Paardenbloem en Paarse dovenetel karakteristiek.

In en aan de beplanting kan de vegetatie geclassificeerd worden als de Zevenblad-associatie (33Aa5). Karakteristiek zijn bijvoorbeeld Klimop, Hulst, Hazelaar, Wilde kamperfoelie, Vogelkers, Gewone vlier, Zevenblad, Look-zonder-look, Speenkruid, Ridderzuring, Grote brandnetel, Gewoon dikkopmos.

¹ Schaminee, J. e.a., 1995-1999: De vegetatie van Nederland I-V; OPulus Press, Leiden.

Opvallend is verder de aanwezigheid van verwilderde tuinplanten (stinzenplanten) als Sneeuwkllokje, Crocus, Schijnaardbei, Wilde hyacint, Judaspenning, Bonte gele dovenetel.

Wilde hyacint, Bonte gele dovenetel en Zevenblad

Parkbosje aan zuidzijde

Er zijn geen beschermde vaatplantensoorten aangetroffen.

Er komen in het betreffende kilometerhok, 148-466, ondanks het feit dat deze goed is onderzocht geen beschermde of bedreigde vaatplantensoorten voor².

Vogels

Tijdens het veldbezoek d.d. 20 april 2010 zijn de volgende soorten waargenomen: Vink, Houtduif, Turkse tortel, Spreeuw, Koolmees, Pimpelmees, Merel, Zanglijster, Roodborst, Fitis, Winterkoning, Ekster, Kauw en de bedreigde (categorie gevoelig) Huismus. Van deze laatste soort nestelt een kleine kolonie (< 10 exemplaren) in een van de huizen aan de Dr. Rupertlaan. Hun nesten zijn jaarrond beschermd (categorie 2). Er nestelt ook een paartje Kauw in de schoorsteen van de woning aan de Dr. Rupertlaan 33. Dit nest is niet beschermd. Van Spreeuw, Ekster, Kool- en Pimpelmees zijn de nesten wel jaarrond beschermd (categorie 5). Er zijn echter geen nesten van deze soorten gevonden.

Alle vogelsoorten zijn beschermd. Houtduif (als wild) en Kauw, Ekster en Spreeuw (bij schade) mogen in bepaalde perioden bejaagd worden.

Zoogdieren

Er zijn in het plangebied geen sporen van zoogdieren anders dan Huiskat gevonden.

In de ruimere omgeving van het plangebied, kilometerhok 148-466, zijn geen vleermuissoorten aangetroffen³. De in het plangebied aanwezige bomen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuizen zijn streng beschermd (categorie 3).

Amfibieën en reptielen

Er zijn d.d. 20 april 2010 in het plangebied zelf geen (adulte) exemplaren van algemene soorten als Bruine kikker en Gewone pad onder stenen en takken gevonden. Het plangebied lijkt wel geschikt, ook omdat in de omgeving volop voortplantingswater aanwezig is.

Het agrarisch gebied ten noorden en oosten van het plangebied is leefgebied van de streng beschermde (categorie 3) Ringslang⁴. Het plangebied zelf lijkt ongeschikt (te veel verstoring, weinig water).

Ongewervelde dieren

Er is d.d. 20 april alleen Veldhommel, een algemene hommelse soort, gezien. Er zijn verder geen bijzondere dagvlinder-, sprinkhaan- of libellensoorten waargenomen.

In de ruimere omgeving van het plangebied (kilometerhokken 148-466) komen voor zover bekend geen streng beschermde ongewervelde diersoorten voor⁵.

² www.natuurloket.nl

³ www.natuurloket.nl

⁴ Heijkers, D., T. de Jong en R. Krekels, 2004: Actieplan Kamsalamander en ringslang Gelderse vallei en Eemvallei; Natuurbalans, Nijmegen.

⁵ www.natuurloket.nl/

De in de omgeving waargenomen bedreigde dagvlinder (1 x)- en libellensoorten (1x) zijn onbekend⁶.

Conclusie

Het plangebied heeft voor zover met 1 veldbezoek is vast te stellen geringe natuurwaarde. Vanwege het parkachtige karakter van de omgeving komen er veel bosvogels voor. De aanwezigheid van enige stinzensoorten in de ondergroei van de houtachtige vegetatie op de perceelgrens als Sneeuwklokje en Wilde hyacint is aardig.

Discussie

De ruimtelijke ingreep betreft de bouw van 1 woning.

De ligging en de omvang wordt bepaald in het bestemmingsplan. Hieronder is een indicatie van de ligging gegeven (figuur 2).

figuur 2: ruimtelijk ontwerp

De belangrijkste ecologische gevolgen van het initiatief hangen samen met het (ten dele) opruimen van de beplanting en het bouwrijp maken (1), de nieuwbouw (2) en het veranderd gebruik (wonen i.p.v. spelen)(3).

- Ad 1) De vitaliteit van de elzen (6 stuks) is redelijk tot goed. De gemeente heeft het behoud hiervan als voorwaarde voor de ontwikkeling gesteld.
- De elzen in de uitgegroeide haag op het terrein van Oranjehof zijn minder. De mantel hiervan bestaat vooral uit Vogelkers, ligt in het plangebied (deze kant van de greppel) en moet worden gehandhaafd. Haag en mantel moeten op korte termijn (< 2 jaar) een keer worden teruggezet. De heesters inclusief de uitgegroeide haag van Taxus in de border aan de zuidzijde worden wel opgeruimd.
- Er gaan door het opruimen van de heesters of het terugzetten van de haag geen vaste verblijfplaatsen van broedvogels of vleermuizen verloren.

⁶ www.natuurloket.nl

Het is wel belangrijk dat de bomen en struiken buiten het broedseizoen (15 maart - 15 juli) opgeruimd/teruggezet worden.

Uitgegroeide taxushaag

greppel tussen elzenhaag en mantel van Taxus en Vogelkers

Bij het grondverzet voor het bouwrijp maken gaan geen verblijfplaatsen van beschermde soorten verloren.

- Ad 2) Tijdens de bouw treedt door lawaai, bouwlampen en uitstoot van vervuillende stoffen verstoring van de natuur in de omgeving op. De omvang hiervan is beperkt en reikt zeker niet tot de (beschermde) natuurgebieden in de omgeving.
- Ad 3) Het veranderde gebruik (van spelen naar wonen) betekent een afname van het aantal bewegingen als totaal, maar een grotere spreiding hiervan in de tijd. De verstoring door lawaai neemt af, die door licht toe. De veranderingen zijn echter gering en hebben geen of nauwelijks betekenis voor beschermde diersoorten in de omgeving. Wel wordt aangeraden spaarzaam te zijn met buitenverlichting met name gericht op het restant parkbos aan de zuidzijde. Het woongebruik en de daarmee samenhangende uitstoot van milieubelastende stoffen is niet groter dan die van een gemiddelde eengezinswoning. Het is wel belangrijk dat de uitstraling naar het parkbosje beperkt blijft. Ook daarom is het belangrijk dat aan de westzijde ruimte blijft voor de ontwikkeling van een mantel met inheemse soorten als Vogelkers, Hulst, Gewone lijsterbes, Sporkehout, Boswilg, Esp.

Conclusie

Het terugzetten van de bomen, het ruimen van de struiken, het grondverzet, de nieuwbouw en het woongebruik hebben beperkte ecologische gevolgen. De in het plangebied en omgeving aanwezige beschermde wilde planten- en diersoorten worden in geringe mate geschaad. Door enkele mitigatiemaatregelen te treffen komt de ecologische functionaliteit van het gebied voor de betreffende soorten niet onder druk te staan.

Er zullen bij de werkzaamheden geen algemene verbodsbepalingen (artikel 8 t.m.13) van de Flora- en faunawet worden overtreden, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Wel gelden er enkele randvoorwaarden voor bovenstaande conclusie. Deze zijn:

- De bomen en struiken worden buiten het broedseizoen (15 maart - 15 juli) teruggezet/opgeruimd.
- Aan de noord- en westzijde blijft een strook houtachtige vegetatie van tenminste 5 m breed gespaard.
- In deze strook wordt niet gemaaid en er wordt ook geen organisch afval zoals maaisel of snoeihout ingebracht.
- De houtachtige vegetatie wordt regelmatig teruggezet (mantel 1x/ 5-10 jaar; haag 1x/10-25 jaar).

Verder wordt aanbevolen:

- Terughoudend te zijn met buitenverlichting en deze zoveel mogelijk af te schermen (bundels alleen naar beneden gericht).
- Bij de aanplant van nieuwe bomen en struiken in de tuin rond het huis inheemse soorten van de betreffende standplaats (droog, voedselarm tot matig voedselrijk) te gebruiken. Voorbeelden hiervan zijn Zomereik, Ruwe berk, Winteraik, Beuk, Haagbeuk, Gewone en Noordse esdoorn,

Sporkehout, Gewone lijsterbes, Eenstijlige meidoorn, Esp, boswilg, Hulst, Deze worden bij voorkeur betrokken van een kweker, die werkt met autochtoon materiaal⁷.

⁷ www.bronnen.nl